45 דקות · שתי רמות: עם הכוונה ובעבודה עצמאית

גיל מוצע: 14–18. בוחרים את רמת התמיכה לפי צורכי הקריאה, ולא רק לפי הגיל.

מה הסכם באמת עושה?

משווים חוזה שלום, מסגרת להסדר ביניים והצהרה אזורית. מוצאים בכל אחד התחייבות, גבול למה שהמסמך קובע, וצעד נוסף שנדרש.

מטרות למידה

- להבחין בין מסמכים לפי הוראותיהם, ולא רק לפי כותרותיהם.
- לבסס השוואה על סעיף מדויק ולציין מגבלה.
- להבחין בין התחייבות חתומה לבין ראיה לביצוע.

לפני השיעור

הדפיסו או הציגו את כרטיסים א–ג, שאלות העבודה ורשימת המקורות. כרטיס ד הוא רשות. בדקו את הקישורים והכינו את הסעיפים הרלוונטיים. נדרש הסבר בסיסי של מדינה, ממשלה ואש״ף; אל תניחו ידע קודם או קריאה שוטפת באנגלית.

תוכנית ל־45 דקות

1. **5 דקות · פתיחה**

   הציגו את אפשרויות ההשתתפות. שאלו מה מצפים שהמילה ״הסכם״ תבטיח, ורשמו תשובות בלי לתת להן ציון.

2. **10 דקות · קוראים ומאתרים**

   תנו לכל קבוצה כרטיס אחד. השתמשו בתמיכה המתאימה ואתרו לפחות סעיף מקביל אחד במקור.

3. **15 דקות · משווים**

   הקבוצות מציגות ממצאים. כולם משלימים את ההשוואה בין א–ג ומבקשים סעיף תומך לטענה אחת.

4. **10 דקות · דנים במחיר ובתועלת**

   דונו בפעילות 3. אם נותר זמן, הוסיפו את ד. הבחינו בין ממצא שנתמך בטקסט לבין שיפוט על תבונת ההחלטה.

5. **5 דקות · כרטיס יציאה**

   אספו את שלושת המשפטים או דונו בהם. העריכו שימוש בראיות, ולא הסכמה עם עמדת האתר.

הסברים לתשובות

1 · משווים את שלושת כרטיסי הבסיס

א: חוזה שלום, עם סיום מצב המלחמה בתנאי האשרור שנקבע; מפורטים בו נסיגה מסיני ויחסים רגילים. ב: מסגרת לממשל עצמי בתקופת ביניים; סעיף V משאיר במפורש ענייני קבע להמשך. ג: עקרונות אזוריים רחבים ותמיכה בשיתוף פעולה, בלי הפירוט הדו־צדדי שבד. לבדיקת ביצוע דרושים תיעוד מאוחר של נסיגה, מסמכים דיפלומטיים או ראיות רלוונטיות אחרות, ולא רק עותק נוסף של נוסח החתימה.

2 · בוחרים תיאור ומנמקים

א, ב וג מתאימים לתיאורים לפי הסדר. ד מראה שחוזה שלום יכול גם לכונן נורמליזציה. אין לפסול את המונח ״נורמליזציה״ רק מפני שהמסמך הוא חוזה; יש לבקש הסבר המבוסס על סעיף.

3 · שאלה שאפשר לחלוק עליה

ניתוח אפשרי: דחייה מאפשרת להתחיל במקום שבו יש הסכמה; היא גם עלולה להשאיר מחלוקות מרכזיות בלתי פתורות וחשופות לעיכוב. גם תשובות מנומקות אחרות מתקבלות. מסקנה פוליטית חיובית או שלילית אינה מזכה כשלעצמה בנקודות.

טעויות נפוצות

- כותרת אינה תיאור מלא: אוסלו א נקרא הצהרה, אך כולל מסגרת מוסכמת מפורטת.
- חתימה, כניסה לתוקף וביצוע יכולים להיות אירועים שונים.
- ״המסמך אינו מסדיר את X״ אינו אומר ש־X אינו חשוב או שאינו מופיע בשום מסמך קשור.

מחוון ראיות: 6 נקודות

השוואה מדויקת (2)

- 0: מציגים את כל המסמכים כזהים.
- 1: מזהים הבדל אך מפשטים אותו מדי.
- 2: מזהים את ההבחנה העיקרית וגם חפיפה או מגבלה.

ראיות (2)

- 0: אין ראיה רלוונטית.
- 1: מציינים מסמך רלוונטי.
- 2: משתמשים בסעיף מדויק ומסבירים כיצד הוא תומך בתשובה.

מגבלות וביצוע (2)

- 0: משווים בין הבטחה לתוצאה שהושלמה.
- 1: מזהים שנדרשת ראיה מאוחרת.
- 2: מציינים שאלה פתוחה מסוימת וראיה מאוחרת שמתאימה לה.

אחרי השיעור: בחרו סעיף אחד וציינו רשומה מאוחרת שיכולה לבדוק אם יושם.

פותחים את המקורות

1. חוזה השלום בין ישראל למצרים
https://treaties.un.org/doc/Publication/UNTS/Volume%201136/volume-1136-I-17813-English.pdf

United Nations Treaty Series, vol. 1136, no. 17813 · 1979-03-26
סעיפים I–III, VII ו־IX; עמודי PDF 2–6.

2. הצהרת העקרונות על הסדרי ביניים של ממשל עצמי
https://www.peaceagreements.org/agreements/357/

PA-X Peace Agreements Database, University of Edinburgh · 1993-09-13
בקטע Source agreement: סעיפים I, V, VI ו־VII. קוראים את נוסח ההסכם, ולא את הסיווגים של מאגר המידע שמעליו.

3. הצהרת הסכמי אברהם
https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/the-abraham-accords-declaration/

White House archive, U.S. National Archives · 2020-09-15
ההצהרה הקצרה במלואה. זהו מסמך נפרד מחוזה ישראל–איחוד האמירויות שנחתם באותו יום.

4. חוזה השלום, היחסים הדיפלומטיים והנורמליזציה המלאה בין איחוד האמירויות לישראל
https://trumpwhitehouse.archives.gov/briefings-statements/abraham-accords-peace-agreement-treaty-of-peace-diplomatic-relations-and-full-normalization-between-the-united-arab-emirates-and-the-state-of-israel/

White House archive, U.S. National Archives · 2020-09-15
הכותרת וסעיפים 1, 3 ו־10.

מצב הבדיקה

חומרי הוראה חדשים. הגילים והזמנים המוצעים הם הערכות לתכנון. שתי ערכות הלימוד לא נוסו בכיתה ולא נבדקו בידי גוף חינוכי. הטקסט בעברית, בערבית ובאנגלית הוכן בסיוע בינה מלאכותית; עדיין נדרשת בדיקה של עורכי שפה ואנשי חינוך.